

Mede podpore za brezposelnost

Karnateljstvo državnega urada za brezposelnost zavarovalnino je poslalo nadaljnja navodila za izplačevanja podpore onim, ki so brezposelni. Ponovno poudarjajo, da so do brezposelnosti zavarovalnine upravičeni le oni, ki v letu predno zaprosijo za pomoč radi brezposelnosti, bili pa so v letu predno zaposleni. V nobenem drugem slučaju se ne bo izplačevala zavarovalnina glede na brezposelnosti.

Vprašanje, ki se večkrat postavlja, je, kako naj delavec določi, ali je upravičen do celotne ali delne podpore v slučaju brezposelnosti. Drugega odgovora ni, kot da delavec naredi prošnjo za podporo in državni urad mu podlagi preiskave določi, ali mu je podpora prosilec pripadajoča.

Kot se tudi pripeti, da so primer delavci zaposleni v državi, a so se preselili v Ohio in so postali brezposelni. Ako ima dotična država izplačevalno pravico, mora se prišli postaviti glede na priznana od zvezne vlade. Tako delavci dobijo lahko podporo tudi v državi Ohio, če so seveda, da so delali v državi, ki jo je imela v letu predno. Če pa so bili v državi, ki jo je imela v letu predno, ali v Ohio. Seveda mo-

Hitler se pogaja s skandinavskimi državami

Berlin, 3. maja. Časopisje poroča, da je diktator Hitler poslal vsem štirim skandinavskim državam prijazno vabilo, da sklenejo z Nemčijo ugodno trgovsko pogodbo, obenem pa Nemčija obljublja, da ne bo nikdar napadla skandinavskih držav. Med te "skandinavskih držav" se štejejo Finska, Norveška, Švedska in Danska. Tozadevna pogajanja med Nemčijo in zastopniki skandinavskih držav so že v poteku in v Londonu ljubosumno zro na nje. Tujezemski ministri omenjenih držav so zavrnili vsak odgovor na vprašanje, če se v resnici pogajajo s Hitlerjem. Pogajanja so bila dosedaj strogo tajna. Med tem se pa nadaljuje pogajanja z Rusijo, Anglijo in Francijo. Rusija je stavila gotove zahteve, katere doslej angleška vlada ni mogla odobriti, toda se pričakuje, da bo Anglija končno pristala na ruske zahteve v strahu pred Nemčijo.

Vprašanje: Veteran, ki dobiva takozvano pokojnino od zvezne vlade, pa zgubi delo, ali so tudi taki bivši vojaki upravičeni do podpore v slučaju brezposelnosti? Odgovor je zopet: da. Bivši vojaki lahko dobivajo pokojnino poleg podpore za brezposelnost, kajti pokojnino plačuje zvezna vlada, dočim plačuje podporo v slučaju brezposelnosti posamezna država.

Indirektne vladne priprave za vojno

Washington, 3. maja. Vojni oddelek ameriške vlade je včeraj naročil posebnemu oddelku, da začne s študijo glede profitov in cen za življenske potrebščine v slučaju vojne. Baj se vlada pripravlja, da bo absolutno kontrolirala vse cene, ako vojna izbruhne. Kot naznanjajo v Washingtonu ima vlada pripravljen za slučaj vojne najmanj 6.000 vojaških zrakoplovov.

Katoliška kampanja

V hotelu Statler se je sinoči zbralo 1.500 voditeljev katoličanstva, ki so otvorili kampanjo za prispevke za katoliške dobrotelne zavode v clevelandski škofiji. Navzoči so darovali kot začetek \$5.000.00 v dobrodelne svrhe. Katoliška škofija v Clevelandu ima kakih 90 dobrotelnih zavodov, katere podpirajo katoličani s svojimi prispevki. Med te zavode štejemo bolnišnice, sirotišnice in razne domove za ostarele sirote, ki so brez vsakih sredstev. Običajno prispevajo katoličani clevelandске škofije vsako leto skoraj en milijon dolarjev za podporo svojih dobrotelnih zavodov.

Mestna bolnišnica

Mestna vlada namerava prizidati k sedanji ogromni mestni bolnišnici še en prizidek, ki bo veljal \$120.000. Kot trdi vodstvo mestne bolnišnice se priglasi več bolnikov za sprejem kot jih pa more mestna bolnišnica, v kateri je sedaj prostora za 2.500 bolnikov, sprejeti. Potrebno zemljišče za prizidek je neki dober človek podaril mestni vladi.

Milijonarji?

V nedeljo bo v cerkvenih spodnjih prostorih župnije sv. Vida izredna prireditev pod pokroviteljstvom društva Najsvetjšega Imena. Pri tej prireditvi bo oddanih nagrad v vrednosti za \$750.00. Ves čisti preostanek gre za cerkev sv. Vida. Podrobneje bomo poročali še jutri.

Plinske cene

Odbor državljanov v Lakewoodu je obvestil mestno zbornico v Lakewoodu, da je zahteval od plinske družbe The East Ohio Gas Co., da se podeli Lakewoodu ista cena za uporabo naravnega plina kot Clevelandu, namreč 66 centov za 1.000 kubičnih čevljev naravnega plina.

Ruski zunanji minister Maksim Litvinov je moral resignirati

Moskva, 3. maja. Sovjetska vlada je nocoj izjavila, da je ruski minister za zunanje zadeve, Maksim Litvinov, resigniral. Litvinov je bil dolgo trn v peti fašistom, toda eden najboljših evropskih diplomatov. Na njegovo mesto je bil imenovan Vjačeslav Molotov, predsednik koncila ljudskih komisarjev. V Londonu kot v Parizu obžaljuje resignacijo Litvinova, kajti slednji je bil prijatelj Anglije kot Francije.

Litvinov je vodil zunanjo politiko sovjetske Rusije že od leta 1921. Še zadnji pondeljek je javno nastopil, toda od tedaj se je moral nekaj zgoditi. Sumi se, da ga je vrigel iz ministerstva ruski diktator Stalin.

Diplomati v Evropi so prepričani, da se bo izvršil velik preobrat v ruski zunanji politiki, in da je to vzrok, zakaj mora Litvinov iti. Sedaj je skoro gotovo, da ne bo prišlo do zveze med Rusijo, Anglijo in Francijo.

Vse nemško časopisje je mnenja, da je Litvinov odgovoren, ker se je kovala zarota proti Nemčiji. Ker je Litvinov resigniral, misli nemško časopisje, da bo Stalin prijazen nastop napram Nemčiji.

Politika demokratov

V torek večer se je vršil nekakšen prigrizek pri banketu v počastitev Mrs. Pyke, ki je takozvana demokratska voditeljica v Cuyahoga county. V Stouffer restavrantu se je zbralo kakih 70 žensk, ki so Mrs. Pyke povzdigovali v nebo. Neka navzoča ženska je celo izjavila, glasom reporta v angleškem časopisju, da je Mrs. Pyke najbolj odlična, talentirana in zaslužna demokratinja v Zedinjenih državah, kar je v resnici nekoliko preveč rečeno, če upoštevamo dejstvo, da je predsednikova soproga po mnenju mnogih "prva demokratinja" v državi. Tekom banketa je tudi deževalo mnogo napadov na Mr. Millerja, ki je vodja progresivne skupine demokratov v Clevelandu, in ki je neprestano zahteval, da se Mrs. Pyke odstavi od demokratskega vodstva v Clevelandu.

Manjka denarja

Okrajni blagajnik Boyle je včeraj povedal, da primanjkuje \$8.000.00 v blagajni za prodajne znamke. Iz blagajne je bilo namreč pred 18. meseci ukradenih prodajnih znamk za omenjeno svoto, toda uradnik, ki je imel te znamke tega ni povedal. Sedaj je rekel, da je nekega večera pozabil zapreti blagajno, in ko je drugo jutro prišel v urad, so znamke zginile. Cuyahoga okraj bo moral trpeti škodo in plačati državi za ukradene znamke. To se pravi, davkoplačevalci bodo morali trpeti to škodo.

\$125.00 vrnjenih

Poročali smo že, da je bilo iz urada okrajnega blagajnika ukradenih za \$8.000 prodajnih znamk. Včeraj so pa našli v uradu za \$125.00 vrednosti takih znamk in sicer v kleti. Vsa stvar se godi tako skrivnostno, da je javnost vedno bolj radovedna glede poslovanja v uradu okrajnega blagajnika.

Štrajk lekarnarjev

Pričakovalo se je, da bo štrajk lekarnarjev danes poravnal. Toda pogajanja so bila nepričakovano odložena iz neznanih vzrokov. Unije trdijo, da se lastniki verižniških lekarn sploh ne podajo, dočim lastniki lekarn trdijo, da nečejo unijski voditelji poslušati nobenega "pametnega nasveta."

Nasprotniki Wilkina

Robert Wilkin, ki je bil izbran od justičnega oddelka zvezne vlade, da postane novi zvezni sodnik v Clevelandu, bo imel težak boj, predno bo njegovo imenovanje potrjeno v senatni zbornici. Njegovi nasprotniki trdijo, da je imel Wilkin v letu 1934 govor, ki se nikakor ne strinja s sodnijsko častjo. Senator Donahy se je izjavil včeraj, da še ni gotov, če bo sodnik Wilkin v resnici potrjen.

Seja v petek

Klub društev Slov. društvene doma na Recher Ave. ima važno sejo za člane v petek zvečer, želi se, da so vsi navzoči.

Društvo Planina

Pevsko društvo Planina ima v nedeljo 7. maja ob 3. uri popoldne jako važno sejo v Slov. narodnem domu v Maple Heights.

* H. B. Garris, farmar v Waco, N. C., star 70 let, je pravkar postal oče svojemu 28. otroku.

Nacijsko časopisje kritizira poljsko politiko

Berlin, 3. maja. Diplomati v tem mestu so dognali, da je začela Nemčija z novim pritiskom na Poljsko. Nemško časopisje je obtožilo angleško kot francosko vlado, da podpirati poljsko "odpornost" in da hujskati Poljsko na vojno. Obenem piše nemško časopisje, da poljski listi "debelo lažejo," ko prinašajo poročila o mestu Gdansk in da Nemčija ni nastopala na način kot jo prikazuje poljsko časopisje. Nemško časopisje nadalje prinaša na dan nove obtožbe glede obkoljenja Nemčije in glede Anglije, ki baje skuša na vse načine, da uniči nemško republiko. Ob istem času je začelo hujskati tudi kontrolirano laško časopisje proti Angliji in Franciji. Laško časopisje je mnenja, da v danih razmerah ni mogoče več mirno živeti in da mora priti do korenitih izprememb.

Zdravnik z revolverjem prisiljen operirati roparja

Chicago, 3. maja. Dr. Sigmund Hirschfeld je bil prisiljen od dveh roparjev, da je šel z njima in operiral dva roparja, ki sta bila nevarno ranjena v boju, ki je nastal, ko sta roparja napadla nekega gostilničarja v tem mestu. Tekom boja je bil en ropar ubit in dva policista tako nevarno ranjena, da bosta najbrž podlegla poškodbam. Zdravnik se je nahajal v svojem stanovanju, ko je nekdo potrkal na vrata. Ko je odprl, je zagledal pred seboj človeka z revolverjem, ki je velel: "Na delo, doktor!" Doktor je bil prisiljen izvršiti operacijo z britvijo, ker ni imel s seboj drugega aparata. Nad sto policistov v Chicagu se je ponudilo, da da kri za nevarno ranjena policista.

Mestna elektrarna

Direktor javnih utilitet v Clevelandu, Mr. Wallene, je izjavil, da je mestni elektrarni ne mogoče znižati ceno elektrike, kot je prvotno zahtevala mestna zbornica. Councilman Reed pa je včeraj naročil v uradu direktorja Reeda, da se mu izročijo gotovi podatki, na podlagi katerih bo zahteval, da mestna elektrarna zniža svojim 53.000 odjemalcem ceno elektrike za \$250.000 na leto. Mi mislimo, da dokler bo župan Mr. Burton, da ne moremo pričakovati znižanja cen elektrike.

Metri za avtomobile

Polijski oddelek mestne vlade je začel danes z instalacijo novih metrov, ki bodo prinesli mestu precej denarja vsako leto, ker bodo morali avtomobilisti, ki hočejo "parkati" svoje avtomobile v mestu, metati niklje v dotične metre ali pa bodo aretirani. En nikelj bo zadostoval za 15, 30 minut ali za 1 uro parkanja, kakor je pač prostor, kjer pristanete z avtomobilom. Dva tedno bo vzelo, da bodo postavljeni vsi metri na gotovih mestih.

Nasprotniki Wilkina

Robert Wilkin, ki je bil izbran od justičnega oddelka zvezne vlade, da postane novi zvezni sodnik v Clevelandu, bo imel težak boj, predno bo njegovo imenovanje potrjeno v senatni zbornici. Njegovi nasprotniki trdijo, da je imel Wilkin v letu 1934 govor, ki se nikakor ne strinja s sodnijsko častjo. Senator Donahy se je izjavil včeraj, da še ni gotov, če bo sodnik Wilkin v resnici potrjen.

Seja v petek

Klub društev Slov. društvene doma na Recher Ave. ima važno sejo za člane v petek zvečer, želi se, da so vsi navzoči.

Društvo Planina

Pevsko društvo Planina ima v nedeljo 7. maja ob 3. uri popoldne jako važno sejo v Slov. narodnem domu v Maple Heights.

* H. B. Garris, farmar v Waco, N. C., star 70 let, je pravkar postal oče svojemu 28. otroku.

V štirih mesecih je kongres odobril le dvoje bolj važnih poslav. Delo v kongresu zaostaja

Washington, 3. maja. Kongres zboruje že štiri mesece, toda je v tem času odobril samo dve postavi, ki sta večjega pomena. Najmanj sedem bolj važnih postav mora biti še sprejetih v dveh mesecih, ko bo trajalo zasedanje kongresa.

Toda dotični odseki, ki imajo nalogo poročati kongresu, da slednji sprejme omenjenih sedem postav, niti z delom pričeli niso. Računa se, da bo pri najboljši priliki sprejeta ena sama postav.

Sedanje zasedanje kongresa je doživelo več debat kot malokateri kongres dosedaj, a naredilo se ni nič. Kongres je ovrgel skoro vse predloge, katere je kongresu pripisal predsednik Roosevelt.

Dosedaj je kongres sprejel samo postavbo glede reorganizacije raznih uradov zvezne vlade in postavbo glede silnega oboroževanja.

Nemčija se zaveda, da bi se morala boriti na dveh frontah v slučaju evropskega spopada

London, 3. maja. Tu prevladuje mnenje, da bo spor, ki je nastal med Nemčijo in Poljsko glede svobodnega mesta Gdansk, poravnal mirnim potom. Enako Poljska kot Nemčija se zaveda, da radi mesta Gdansk ne more priti do vojne.

Uradni opazovalci v uradu angleškega ministerstva za tujezemske zadeve so mnenja, da je Poljska pripravljena dovoliti Nemčiji nekako kontrolo nad pristaniščem Gdansk, dasi Poljska ni pripravljena izročiti mesta direktno Nemčiji.

Nadalje Nemčija nikakor ni pri volji riskirati večjo vojno radi pristanišča Gdansk, ker dobro ve, da ji pristanišče ne bi prineslo toliko koristi, kot bi imela škoda radi vojne.

Končno je prišla Nemčija do prepričanja, da v slučaju, da napade Poljsko radi pristanišča Gdansk, da bi se morala boriti na dveh frontah. Na eni strani bi bila napadena od Francozov in Angležev, na drugi pa od Poljan pripravljeni izročiti mesta direktno Nemčiji.

Francija ustavila import japonskega blaga

Paris, 3. maja. Francoska vlada je izdala povelje, glasom katerega je prepovedano vsako pošiljanje blaga iz Japonske razven svile. Vladni uradniki pravijo, da je odredba absolutno samo ekonomskega in nikakor ne političnega značaja. Lansko leto je Francija importirala za 388.000.000 frankov vrednosti japonskega blaga, dočim je Japonska kupila v Franciji samo za 99.000.000 frankov vrednosti blaga.

Klara Požar

Po enomesečni bolezni je preminula Klara Požar, stara komaj 16 let. Umrla je v St. Luke's bolnišnici. Družina stanuje na Richmond Rd. Pokojna je bila članica društva Na Jutrovem, SNPJ in društva Danica št. 34 SDZ. Poleg očeta Franka zapuščata tudi dva brata Dana in Francka. Njena mama je umrla pred šestimi leti. Pogreb pokojne se vrši v petek zjutraj iz pogrebne zavoda Louis L. Ferfolia na 81. cesti in v cerkvi sv. Lovrenca ob 9. uri. Naše iskreno sožalje očetu in sorodnikom. Naj bo ranjki rahla ameriška zemlja!

Seja v petek

Klub društev Slov. društvene doma na Recher Ave. ima važno sejo za člane v petek zvečer, želi se, da so vsi navzoči.

Društvo Planina

Pevsko društvo Planina ima v nedeljo 7. maja ob 3. uri popoldne jako važno sejo v Slov. narodnem domu v Maple Heights.

* H. B. Garris, farmar v Waco, N. C., star 70 let, je pravkar postal oče svojemu 28. otroku.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
 1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
 Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
 Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
 Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
 Za Evropo, celo leto, \$7.00.
 Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
 U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
 U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
 Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
 European subscription, \$7.00 per year.
 Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 104, Thurs., May 4, 1939

Denarno vprašanje

Kongresman Usher L. Burdick je imel pretečene dni prav značilen govor glede denarnega vprašanja v Zedinjenih državah. Rekel je, da je najtežja mora, ki tlači danes ameriški narod — denarno vprašanje. Toda to vprašanje bi bilo v kratkem rešeno, ako bi bili ljudem poznani vsi fakti. Med drugim je dejal kongresman Burdick:

"Samo en vir je, iz katerega prihaja vse bogastvo. To je vrelce delavstva združenim z naravnim bogastvom, katerega nam je Bog podaril v naravi. In samo en način je, kako lahko izkoriščamo ta vrelce, da prihaja bogastvo, oziroma denar od producenta do odjemalca, in to je denar, katerega se poslužujemo, da kupujemo vsakdanje potrebščine in razne male razkošnosti, ki lajšajo življenje.

"V Ameriki imamo, hvala Bogu, mnogo delavcev in Bog je podaril Ameriki izredno ogromne zaloge naravnega bogastva, torej ne vidim nobenega vzroka, zakaj bi prevladovala brezposelnost, zakaj bi čutili pomanjkanje denarja.

Perfektni denarni sistem, ki je kolo obračaja, življenska kri trgovine in industrije, mora definitivno ustvariti dvojce stvari, namreč cirkulacijo in kvantiteto denarja. Vlada bi morala dobiti absolutno kontrolo nad denarjem. Kadar pa se vlada briga za vse druge posle in ne skrbi, da so ljudje deležni onega, kar najbolj potrebujejo, tedaj nastane kriza, depresija, recesija in brezposelnost.

Tako pa imamo danes sistem, ki nam kaže, da je denarja po bankah dovolj, da ima vlada Zedinjenih držav v svojih tajnih shrambah nad štirinajst tisoč milijonov dolarjev samega zlata, poleg vsega drugega denarja, ki je na razpolago vladi. Kako je torej mogoče, da pri tej ogromni množini denarja, ki je na razpolago vladi, marsikdo strada, da jih milijone ne dela in ne producira, dasi imamo poleg omenjene množine zlata in denarja na razpolago še toliko naravnega bogastva?

Seveda, nihče ne bo dolžil direktno vlade, da je kriva, ker prevladuje brezposelnost, toda dolžnost vlade je preiskovati razmere, iskati vzroke in izboljšavati življenske razmere ameriških državljanov. Mnogokrat se delajo postavke, ki skoro onemogočujejo povprečnemu državljanu življenje. Zakaj se ne bi delale postavke, ki bi lajšale že itak grenko življenje Amerikancem? Zakaj moramo prenašati vsakovrstne sikanje od javnih uradnikov, ko vendar vršimo svoje dolžnosti po naši najboljši moči, toda smo le premnogokrat izpostavljeni jezici ali pa celo maščevanju kaknega nizkega uradnika, ki v svoji ignoranci povzroči več zamer in nepriljubljenosti napram vladi kot bi kdo v resnici mislil. Dobro se nam bo godilo vsem, kadar bomo sledili besedam našega največjega učenika, Krista, ki je dejal, da živi v miru v svojem sosedem in ljubi svojega bližnjega kot samega sebe.

Na te stvari sem mislil, ko sem prišel z današnjim govorom. Včeraj smo debatirali dolge ure, ali bi dali petdeset milijonov več ali manj za brezposelne. V naših glavah je bilo samo denarno vprašanje, a v naših srcih bi moralo biti tudi en dober del usmiljenja, ako bi pomislili na one, ki so potrebni naše pomoči, ki so brez dela, brez zaslužka in ki z največjim srhom gledajo v bodočnost, ki je nekaj negotovega pred njimi in pred katero se tresejo, namesto da bi živeli vsaj v sigurnosti, da bodo vedeli, kje bodo spali in kaj bodo nesli v usta?

Ne bom vas dolgo motil s svojim govorom. Prepričan sem, da govorim mnogim gluhih ušesom, res pa je tudi, da je mnogo mojih tovarišev, ki se resno mislijo z menoj. S plemenitim srcem, s sovrastvom napram nikomur, s pravičnostjo in resnico bomo lahko rešili vse naše moreče skrbi in bojnosti ter ustvarili Ameriko-tako, kot bi morala biti: dežela, dostojna za bivanje dostojnega človeka, dežele pravega krščanskega duha in vseh mogočih prilik zlasti za mladino. To sem hotel povedati svojim tovarišem v kongresu in mislim, da nisem s svojimi besedami nikogar razžalil.

Kaj pravite?

Svetovni diplomati so jo pogruntali tako, da kadar gresta Hitler ali Mussolini v svoje zatise in odidh za par dni, se potem vselej zgodi kak važen svetoven dogodek. Kadar se pa eden nas umakne kam za par dni na odidh, pa se ne zgodi potem nič drugega, kot da pridemo nazaj s praznimi žepi.

V Clevelandu se nekaj govori, da se bo ustanovilo "Udruženje onemoglih urednikov." Lepa ideja, ki naj bi dosegla tudi to, da bi se ustanovilo kako zavetišče za te narodne mučenike, kjer bi se na stara leta, izvoženi in izgarani, v miru gredli na soncu. Vprašanje je le, kje bi se dobilo vire. Najboljše bi bilo, da bi postalo to "udruženje" privesek državnega reliefa, ali vsaj WPA.

BESEDA IZ NARODA

Prav izborni so igrali

Ja, le kdo bi si mislil, da bodo ti naši fantje novo ustanovljene godbe sv. Vida tako izborni igrali! Tako je rekel ta ali oni, ko je minil preteklo nedeljo prvi koncert te godbe, pri kateri je prav odlično sodelovala godba sv. Lovrenca iz Newburga, ko jih je tja pripeljal sam g. kanonik Oman, ter potem napravil prav izvrsten govor. Prve komade so odigrali godbeniki sv. Lovrenca in prav prijetno jih je bilo poslušati. No in za njimi so nastopili naši Vidovci. Well, so dejali ljudje, Newburžanje bodo že napravili ker ti znajo, kajti že več let izborni igrajo, a bogve kako bo z našimi fanti, ki se uče le par mesecev. Ni mogoče! Malo bodo zapiskali, malo zatulili, pa kakor že za začetek, bo že. Tako so menili in tudi jaz nisem mislil, da nas bodo iznenadili s takim izbornim nastopom kot so ga pokazali zadnji nedeljo.

Malu z strahom smo pričakovali tega njihovega nastopa in ko so začeli pa pokazali kaj znajo, je pa nastal v dvorani tako buren aplavz, ki je bil jasen dokaz, da naši fantje izvrstno igrajo. Res, izvrstno so igrali. Za tako kratek čas učenja, pa tak nastop moramo reči le: fantje, le tako naprej! Ako boste tako nadaljevali, tedaj ni dvoma, da bo godba sv. Vida ena najboljših godb. To ste jasno pokazali. Vse priznanje je treba dati g. Frank G. Bečaji, ki jih je tako naučil. Tu je on pokazal, da je zmogel direktor godbe ter zasluži vso podporo od naroda. Z prav dobro mero znanja in prav dobro mero potrpljenja je pokazal, da je zmogel in vreden vodja godbe, vreden zaupanja in podpore. G. Bečaji, čast Vam!

Na prireditvi je bil poleg drugih tudi župnik sv. Vida, msgr. Ponikvar, ki je v prav lepem govoru povedal in navdušil starše in godbenike, ter tako tudi pokazal, da je župnika sv. Vida naklonjena tej novi godbi. Tu je bil tudi g. Anton Grdina, ki se je do tistih trdil, da se prične z godbo ter tozadevno napravil primeren govor.

In ljudstvo? Dvorana je bila res polna, nabit polna in vsi prav zadovoljni nad lepim večerom so pokazali z svojo udeležbo, da cenijo delo naših fantov in so jih ta večer podprli moralno in finančno. Prav je tako! In vsi navzoči zaslužijo pohvalo za tako udeležbo, in gotovo se bodo ob drugi priliki, kadar bo godba sv. Vida podala svoj koncert, zopet radi udeležili njih koncerta ter jih tako podpirali. Rojaki! Naša je godba in naši so fantje, ki se uče pri tej godbi. Namesto, da hodimo ob slavnostnih prilikah k tujcem, zakaj ne bi imeli svoje domače fantje? Sedaj jo imamo, dajmo jo podpirati in dajmo jim korajže. Zaslužijo!

Pa se je pokazalo, da naši rojaki nečejo ostati zakrknjeni, kadar gre za tako dobro stvar. Precej drugi dan je prišel John Hrovat iz Edna Ave. pa je rekel: "Veš, nisem mogel na koncert, dasi bi tako rad prišel, zlasti ko sem čul, kako so se fantje dobro odrezali ter izborni igrali, pa dam en dolar, mesto vstopnine." Anton Levstik iz Columbia Ave. me je pa v dvorani ozmerjal, ker nisem prišel k njemu v hišo po dar. Ker bi mi prav gotovo dal cel petak, ampak nocoj ti dam pa le en dolar, za štraf, ker si bil tako samosvoji, da nisi hotel priti k meni v haus. No, pa si pomagaj!

Jaz sedaj sicer ne utegnem iti na bero, ampak če kdo kaj prinese ter da kak dolar, copak ali petak, bom pa prav rad vzel, zapisal potem pa oznanil v čajtengah, koliko je kdo primaknil za naše fante. Denar bom dal pa g. Klemenčiču, ki je zato postavljen, a gospa Novakova naj pa potem

zapiše v svoj protokol, kjer bo vse zacahnano. To se da vediti in naznaniti vsem zavednim rojakom, katere morda tišči kak copak.

Zdaj pa prav lepa hvala vsem udeležencem, govornikom, bartenderjem, kuharjem, pa kelnarjem, pa tistim, ki so šle na bero ter prinesle krače, potice in krofe, in prav iskrena hvala g. Bečaji ter fantom pri godbi sv. Vida. Le tako naprej! Pardon, nekaj bi skoro pozabil: Newburška godba sv. Lovrenca za sodelovanje in pa požrtvovalne Newburžane, ki so prišli na ta koncert. Hvala, hvala! Prihodnjič, ne vem sicer kdaj, pridemo pa St. Clairčani gori!

Jože Grdina.

Poročilo iz Euclida

Odprtija novih klubovih prostorov je za nami namreč slavnost se je izvršila v najlepšem redu. Sedaj se pa približuje še ena slavnost oziroma kar tri skupaj, namreč formalna otvoritev novih prostorov in 20 letnica Slovenskega društvenega doma, obenem pa 10 letnica našega požrtvovalnega kluba "Ljubljana." Za slavnosti, ki so zgodovinskega pomena, bo ogromno dela, da se stvar pravilno izvrši in da bo dobilo občinstvo kar najlepši vtis od prireditve 3. in 4. junija. Zato so odbori vseh vrst že pridno na delu in stvar lepo napreduje.

SLOVENSKA LOVSKA
ZVEZA

Zapisnik seje, vršene se 16. aprila 1939 v Barberton, O.

Predsednik Slovenske lovske zveze, solovec Joseph Lekšan, odpre sejo ob 10:15 dopoldne ob navzočnosti zastopnikov treh lovskih klubov in sicer Euclid Rifle klub, Slovenski lovski klub Barberton in Rainbow Hunting & Fishing Club.

Cita se zapisnik zadnje seje iz leta 1938. Zastopnik J. Šepić stavi predlog, da se zapisnik sprejme. F. Cic podpira predlog. Zastopnik F. Jazbec prosi pojasnila od sobrata predsednika o točki "premoženje zveze," kaj vse je prejel od prejšnjega tajnika in ako je vse v redu glede te zadeve.

Brat predsednik pojasni, da je vse v redu in predloži zbornico dokaz oziroma vsoto premoženja. F. Jazbec in ostala zbornica se zadovolji s pojasnilom in zapisnik se sprejme kot prečitani.

Poročila zastopnikov. J. Fortuna pojasnjuje zbornici, zakaj se nismo udeležili zadnje tekme in kakšne težave ima klub v tem oziru. Zbornica vname pojasnilo zastopnika J. Fortune v pošte. Poda vztraja pa pri tem, da se mora Rainbow klub udeležiti prihodnje tekme.

Sobrat predsednik apelira na zastopnika Rainbow kluba, da zastavi vse svoje moči, da se klub zopet poživlji in prosi zbornico, da se po možnosti udeleži prihodnje seje Rainbow kluba, da s svojo navzočnostjo dajo več poguma in življenja pri klubu.

Zbornica soglasno sprejme sugestijo sobrata predsednika s pripombo, da ta klub sporoči ostalim klubom, kdaj se njih seja vrši.

Sobrat predsednik stavi zbornici vprašanje, ako pod istimi točkami kot dozdaj nadaljujemo s tekmami v tem letu in vpraša navzoče zastopnike, če ima katerikoli priporočila od svojega kluba.

J. Šepić stavi zbornici predlog, da nadaljujemo s tekmami kot v preteklosti in naj se vrši prva tekma pri Rainbow Hunting & Fishing klubu.

Oglasi se povoljno nabirajo, če upoštevamo slabe čase, v katerih se nahajamo.

Na tem mestu pa apeliram na vse, ki še niso žrtvovali za naš Dom in lepo prosim v imenu naše nasebine, da nam priskočijo na pomoč v obliki oglasov. Cene so od \$2.00 do \$8.00. Ime in naslov pa stane samo \$1.00. Lahko tudi pokličete KENmore 4759 in oddaste oglas ali ime, za kar se vam že sedaj lepo zahvaljujem.

Kakor že omenjeno, bo veliko dela za naše prireditve 3. in 4. junija in bo treba veliko delavcev in delavk. Zato se sklicuje jako važna seja za Klub društev, direktorija, Gospodinskega odseka in vseh posameznikov, ki so nam pri volji pomagati. Seja se vrši v nedeljo 7. maja ob dveh popoldne. Vsi zgorej omenjeni naj se gotovo udeležijo brez izjeme. Slišali boste poročilo od otvoritve 15. in 16. aprila.

V petek večer 5. maja ob 7:30 zvečer se pa vrši seja Kluba Slovenskega društvenega doma. Vsi člani, ki imajo karte ali ključke, naj se gotovo udeležijo. Seja je važna, zato še enkrat apeliram, da se vsi prizadejo udeležiti obeh sej 5. in 7. maja.

Za zaključek naj še omenim, da se servira okusna ribja večerja vsak petek večer v Slovenskem društvenem domu. Cenjeno občinstvo je vabljeno na poset v naše moderno urejene prostore. Servira se vsakovrstne pijače po zmernih cenah. Postrežba prijazna, zraven pa še pomagata narodni ustanovi.

John Korošec, tajnik.

Stalinova roka na Španskem

Toda Katalonija je bila še vedno nasprotna. Katalonci so bili proti Stalinu in ena glavnih zaslomb Caballero vlade. Da dobi Stalin popolno kontrolo je dobro vedel, da mora pridobiti Katalonijo pod svojo oblast in pahnuti Caballero od vlade.

Zopet je dobila Stalinova tajna policija poziv, da ga naredi absolutnega gospodarja Španije. Tako mi je pripovedoval neki ruski anarhist, s katerim sem se sestal v Parizu in ki je bil agent tajne sovjetske policije. Poslan je bil v Barcelono k anarhističnim sindikalistom. Delovati bi moral kot izvalni zastopnik, da nahuska Katalonci k prenatrpanim dejanjem, kar bi imelo za posledico, da se pokliče armado iz fronte, ki naj uniči Caballerove pristaše. Njegovo delovanje je kmalu imelo uspeh. Pričakovano se je vsak čas revolte v Barceloni.

Drugo poročilo je prišlo od Jose Diaza, ki je bil načelnik španske komunistične stranke, in naslovljeno na Dimitrova, načelnika kominterne. Diaz je začel napadati Caballero, češ, da je sanjač in klepetulja, ki ne more postati nikdar zaupnik Stalina. Hvalil je obenem Negrina. Opisoval je delo, ki ga vršijo komunisti med socialisti in sindikalisti, da zlomijo njih moč v lastni stranki.

Vsa ta poročila so jasno pričala, da je sovjetska tajna policija v Španiji na delu, da uniči elemente, ki se ne pustijo kontrolirati in da dobijo popolno kontrolo za Stalina.

Maja meseca me je Sloutski poklical telefoničnim putem in me prosil, da se sestanim z nekim važnim španskim komunistom po imenu Garcia. Bil je načelnik tajne policije lojalistov, ki so imeli sedaj svoj glavni stan v Barceloni. Poslan je bil v Rusijo na praznovanje prvega maja.

Ker se je tedaj vršila čistka v Rusiji so pozabili o njegovem prihodu poročati, torej ga ni nihče pričakoval in se je nahajal osamljen v nekem hotelu. Sloutski me je naprosil, da popravim to napako kakor vem in znam. Z nekim drugim tovarišem sem šel na obisk k Garciji. Povedal mi je, da je načelnik sovjetske tajne policije v Španiji izposloval te male počitnice v sovjetski prestolnici.

"Prav z veseljem sem prišel," je pripovedoval, "toda ob prihodu me ni nihče pozdravil in niti dovoljenja nisem mogel dobiti, da pridem na Rdeči trg, kjer se je vršila parada." Oprostil sem se prav vljudno in ga odpeljal v hotel na kosilo. Spotoma mi je pripomnil, da je opazil, da so sovjetski delavci na ulicah veliko bolj revno in sirotno oblečeni kot španski delavci. Opazil je tudi, da so zaloge jako maloštevilne in vprašal me je, zakaj se sovjetska vlada ne potruži, da izboljša življenski standard delavcev.

Ko sem nekoliko pozneje se srečal s Sloutskim, sem ga vprašal: "Kaj je bil namen, da ste pozvali tega španca sem?"

"Orlov ga želi odstraniti," odvrne Sloutski. "V Moskvi ga moramo zabavati do konca maja."

Ker sem bral tozadevna poročila nisem vprašal kaj namerava Orlov narediti maja meseca. Te-

Važne podrobnosti

Vsaka krsta, ki jo preskrbimo mi, je popolnoma vsaki podrobnosti. Notranjost je v najboljši teti in železnina se perfektno prilaga. Mi tako predmete skrbno, da tako damo klijentom mo najboljšo po zmerni ceni.

LOUIS FERFOLIA
SLOVENSKI POGREBNIK

3515 E. 81st St.
—Dnevna in nočna postrežba—

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Maya

Kdor ga izgubi, je brez časti, kdor hoče poglavar rodu kaznovati, temu odvzame medicinski moč. Tak nesrečen more svojo sramoto le s tem oprati, da ubije mogočnega, slavnega naprotnika in si osvoji njegovo medicino. Njo prinese domov, pa je spet v časti pri svojem rodu.

Lahko si torej mislite, kaka huda kazen je zadela nesrečnega nepazljivega stražnika! Pa nobene besede ni zinil, ni se opravičeval, ni zabavljajal, molče je vrgel puško na ramo in izginil med drevmi. Bil je odšel za svoj rod mrtve. Šele če je prišel medicino velikega, znanega sovražnika svojega rodu, so ga spet sprejeli v rod.

Svojo besno jezo je skušal jeziga izsuti tudi nad menoj. Planil je k meni in me nahlul. "Hotel si tista dva psa imeti na sebi. Pojdi, pa si ju ulovi!" Obrnil sem mu hrbet in mislil molče oditi. Pa prijel me je za uho in vpil:

"Ali si čul, kaj sem ti zapovedal? Poišči begunce!"

Otresel sem se ga in mirno odgovoril:

"Zapovedal —? Ali mi ti tu zapoveduješ?"

"Da! Jaz sem poveljnik tega klana in vi vsi me morate ubogati!"

Todaj sem vzel konzervno meso iz notranjega žepa in mu ga pomolil pod nos:

"Ali ti naj tako odgovorim, da te s svojimi bojovníki vred pomenim v zrak? Reci še samo besedo, ki mi ne ugaja, pa vas vse v tvoj rodbini s tole svojo medicino!"

Radoveden sem bil, ali mi bo kapela komedija s konzervno meso. Pa je, in še kako!

Ozkočil je za nekaj korakov nazaj:

"Uff! Uff! Obdrži svojo mečino za sebe, ti, ki si pes, kaj pa Apaci psi!"

Take žalitve bi ne bil mirno molče vtaknil v žep, da ni bil na položaj skrajno nevaren.

Moč je bil razburjen, razburjen so bili tudi njegovi ljudje. Preveč jih je bilo za nas bele.

Moč sem. Pa čez sedem let prav pride, sem si mislil.

Vrnili smo se v naš tabor, kar je bilo belih. In tam smo premetavali zagonetni beg Apačev.

Znal povedati, kako se je pravzaprav zgodilo.

Jaz sem molčal. Niti Samu in njegovima tovarišema nisem besed povedal. Na tihem pa sem mislil, da imam v rokah razlago za skrivnostni beg.

Winnetouove lase sem nosil s seboj na vseh svojih potih po zapadu in jih imam še danes.

IV.

"STRELOVITI NOŽ"

Naše razmerje do Kiow se je begu Apačev zelo poostrišlo. Tako se sicer "izkopali bojne seve" pa njihovi pogledi, vse njihovo obnašanje, predvsem pa povzročile zadnje besede, so nam tako močno razločno povedale, da smo bili zelo previdni.

Zato smo sklenili, da bomo do našega menja se stražili. Preden smo legli spat, smo si razdelili straže. Rdeči so jih seveda videli, nam razume se samo po sebi, da nam našo previdnost zameri.

Na nas se bolj neprijazno gleda.

Ob zori nas je zadnja straža opazila.

Kiowe so se odpravljali na zadnje begunce. Poiskali so njihovo njuno sled, ki je ponorela naša, in šli za njo.

Kmalu so se vrnili. Zvedeli, da pelje sled na kraj, kjer Apači pred napadom pustili svoje konje, seve v varstvu strastno Apača sta s stražo odjezdila, pa vse pustila.

Sam je ob tem poročilu potegnil obraz v kar moč prekanjeno gube in vprašal:

"Ali morebiti veste, sir, zakaj da Apača nista vzela konj s seboj?"

"Vem. Ni težko uganiti."

"Oho, sir. Tak greenhorn, kakor ste vi na primer, si naj ja kar ne domišljuje, da bo vse uganil in da mu prave misli kar sproti prihajajo! Kdor hoče na taka vprašanja prav odgovoriti, mora imeti že izkušnje pravega westmana!"

"In take izkušnje imam, Sam!"

"Vi? Izkušnje? Bi le rad vedel, odkod ste jih vzeli! Ali bi mi morebiti hoteli povedati?"

"Zakaj pa ne? Saj sem vam že večkrat pravil, odkod da imam svoje izkušnje. Iz knjig, Sam!"

"Ze spet tiste vaše knjige! Morebiti se vam je posrečilo, da ste slučajno kedaj kje kaj brali, kar utegne koristiti tu na divjem zapadu. Toda radi tega si še ne smete domišljevati, da ste modrost že kar z veliko žlico zajemali iz knjig! Koj vam bom dokazal, da nič ne veste, čisto nič!"

Torej čemu sta vzela Apača samo svoje konje s seboj, konje ujetnikov pa sta pustila?"

"Prav radi ujetnikov."

"Ah —! Zakaj?"

"Ker tudi ujetniki potrebujejo konje."

"Mislite? Kje in kako bi naj ujetniki konje potrebovali? Saj so vendar tamle k drevju privezani!"

Njegova vprašanja me niso prav nič žalila. Poznal sem svojega Sama, tak je bil! V šolo me je vzel, rad bi mi bil za učitelja.

Zato sem mu tudi stvarno odgovoril, prav kakor se spodobi za pridnega učenca.

"Dvoje se lahko zgodi. Apači se utegnejo v kratkem vrniti na čelu večje čete, da osvobodijo svoje ljudi. In ti bi potrebovali konje, ker so tudi njihovi tovariši vsi na konjih. Čemu naj jih torej danes odpeljeta, jutri pa spet nazaj gonita? Pa se tudi utegne zgoditi, da Kiowe ne bodo čakali na Apače, ampak se brž ko mogoče odpravili domov. In položaj ujetih Apačev ne bo več tako brezupen, ako bodo konji na razpolago. Predvsem lahko jezdiš s Kiowami. Manj bodo trpeli na potovanju in ker je skoraj gotovo, da jih bodo Kiowe spravili v svoje vase, da jih tam mučijo na kolu, jih lahko med potom Apači še napadejo in osvobodijo. Če pa bi konj ne imeli, bi morali peš potovati in utegnili bi priti Kiowam na misel, da bi jih rajši kar tukaj pobili, ko pa da bi jih poš gonili s seboj na dolgo pot do doma."

Sam je spet skremžil obraz v svoje začudene gube in dejal:

"Hm —! Vaše misli niso tako čisto neumne, kakor bi človek pričakoval, če vidi vaš obraz!"

Pa še en slučaj ste pozabili! Utegnili bi namreč priti Kiowam na misel, da bi ujetnike pomorili vkljub temu, da imajo njihove konje na razpolago."

"Ne, to ni mogoče."

"Ne —? Odkod pa vam spet pride taka misel, da bi bilo nemogoče, kar smatra Sam Hawkins za mogoče?"

"Odtod, ker je Sam Hawkins, se zdi, pozabil, da sedim jaz tu."

"Ah —! Vi sedite? Tu? Res? Torej mislite, da je vaša sedeča navzočnost tako čisto izreden svetovni dogodek?"

"Ne. Hotel sem le poudariti, da Kiowe ujetih Apačev ne bodo pomorili, dokler morem jaz le še s prstom geniti."

(Dalje prihodnjič)

—Za poškodkami je umrl 32-letni delavec Anton Potočnik iz žez, ki se je bil ponesrečil v Slovenski Bistrici. Peljal se je namreč z nekim prijateljem na motornem kolesu, se prevrnil v jarek ter se smrtno poškodoval.

JOZE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

Tako razliko na Kalvariji se najbrže večkrat vidi in zato tudi grški duhovniki v obče ne uživajo spoštovanja kot pa ga uživajo frančiškani oziroma katoliški duhovniki sploh; kajti le-ti se res zavedajo svetosti in znamenitosti tega kraja. To priznavajo tudi drugoverci.

Biti pri sv. maši na Kalvariji je užitek, ki je vreden truda, ki ga človek napravi semkaj. Saj se tu veliko lažje človek poglubi v skrivnosti sv. maše, kjer se Jezus Kristus nekrvavo daruje, kot se je tu sam krvavo daroval ko je odrešil svet.

S kakšno ginjenostjo tu ljudje molijo in med molitvijo jim padajo na tla solze. Videl sem neko redovnico s kakšno pobožnostjo je poljubovala kraj, kjer je jamičca Kristusovega križa. Vsa ginjenja je bila in slično sem opazil pri drugih, na katerih obrazih se je videlo, da se v resnici zavedajo kje so in da so do dna duše ganjeni. Nikdar, kadar koli sem prišel sem, nisem videl, da bi bil ta prostor kdaj povsem prazen, vedno so bili tam ljudje. Med obiskom božjega groba in Kalvarije ni glede obiskov nobene razlike; na obeh krajih se vedno in vedno moli.

Iz Kalvarije grem k sv. maši še v božji grob. Tu se sicer bolj težko najde primeren prostor, vendar sem imel tedaj še dosti sreče, da sem prišel skoro do konca angeljske kapele in sem lahko gledal v božji grob, kjer je nek katoliški duhovnik bral sv. mašo. V božjem grobu pa imajo tudi katoliški duhovniki pravico maševati, dasi imajo Grki tudi tu prednost ter imajo mašo že ob eni uri po polnoči.

Potem pridejo na vrsto razkolni Armenci in za temi pa katoličani. Tako so gospodarji Jezusovega groba kar trije: Grki, Armenci in katoličani. Oltar v Jezusovem grobu ni stalen, pač pa ga postavijo vsako jutro, ter ga razliko na Kalvariji se najbrže večkrat vidi in zato tudi grški duhovniki v obče ne uživajo spoštovanja kot pa ga uživajo frančiškani oziroma katoliški duhovniki sploh; kajti le-ti se res zavedajo svetosti in znamenitosti tega kraja. To priznavajo tudi drugoverci.

Biti pri sv. maši na Kalvariji je užitek, ki je vreden truda, ki ga človek napravi semkaj. Saj se tu veliko lažje človek poglubi v skrivnosti sv. maše, kjer se Jezus Kristus nekrvavo daruje, kot se je tu sam krvavo daroval ko je odrešil svet. S kakšno ginjenostjo tu ljudje molijo in med molitvijo jim padajo na tla solze. Videl sem neko redovnico s kakšno pobožnostjo je poljubovala kraj, kjer je jamičca Kristusovega križa. Vsa ginjenja je bila in slično sem opazil pri drugih, na katerih obrazih se je videlo, da se v resnici zavedajo kje so in da so do dna duše ganjeni. Nikdar, kadar koli sem prišel sem, nisem videl, da bi bil ta prostor kdaj povsem prazen, vedno so bili tam ljudje. Med obiskom božjega groba in Kalvarije ni glede obiskov nobene razlike; na obeh krajih se vedno in vedno moli.

Iz Kalvarije grem k sv. maši še v božji grob. Tu se sicer bolj težko najde primeren prostor, vendar sem imel tedaj še dosti sreče, da sem prišel skoro do konca angeljske kapele in sem lahko gledal v božji grob, kjer je nek katoliški duhovnik bral sv. mašo. V božjem grobu pa imajo tudi katoliški duhovniki pravico maševati, dasi imajo Grki tudi tu prednost ter imajo mašo že ob eni uri po polnoči. Potem pridejo na vrsto razkolni Armenci in za temi pa katoličani. Tako so gospodarji Jezusovega groba kar trije: Grki, Armenci in katoličani. Oltar v Jezusovem grobu ni stalen, pač pa ga postavijo vsako jutro, ter

stoji na marmornati plošči, pod katero je živa skala, na kateri je počivalo telo Gospodovo tako, da je prostor, kjer je ležal, oltarna miza in ondi se opravljala daritev sv. maše. Kdor dobi prostor v angeljski kapeli je lahko vesel, kajti po večini morajo biti ljudje zunaj pred angeljsko kapelo ter ne morejo videti v grob. Po maši v božjem grobu sem si ogledal še druge znamenite kraje cerkve božjega groba, nakar sem se vrnil nazaj v gostišče.

Gotovo čitatelja zanima kaj več vedeti o tem tako svetem kraju, ki je za kristjana znamenit in svet kot ni noben drug kraj na svetu. Saj tukaj sloni vsa vera v Njega, ki je tu odrešil svet ter vstal iz groba; tu sloni up kristjana, da bo tudi on enkrat poveličan vstal iz groba.

Kar prav mnoge zanima je zlasti to: Kakšna je Kalvarija, kako izgleda in kako visoka da je in kako blizu Jeruzalema se nahaja. Ker se dostikrat čuje o gori Kalvariji in ker se tudi na raznih slikah vidi goro, ki se dviga nad Jeruzalemom, si marsikdo predstavlja Kalvarijo prav visoko, ali vsaj primeren visoko goro, kar pa seveda ni. Prvič ni niti visoka, drugič ni zunaj mesta, pač pa je sedaj skoro sredi mesta. Morda bo ta ali oni zmajal z glavo, češ: Jaz sem pa le mislil, da mora biti to kaka visoka gora. In potem, da je v mestu, saj je bil Jezus vendar križan zunaj mesta. Tako poroča evangelij. Resnica in tako je tudi bilo.

Kalvarija oziroma Golgota je bil majhen skalnat grič, prav za prav nekaka skalna guba ali izrastek na gorskem grebenu, ki sega od Sijona proti severu. Ime temu skalnatemu gričku, ki je bil kopast, je bilo menda od tod, ker je bil podoban lobanji ali mrtvaški glavi, kar v hebrejščini pomenja Gol-

goto, po latinski pa Kalvarijo. Predvsem pa se trdi, da je to ime od tod, ker je bil tu pokopan prvi človek, ter je bila ondi njegova lobanja.

Ta skalni griček je bil ob Jezusovem času na severni strani Jeruzalema ter je bil izven mesta, toda že blizu zida, ki je tedaj obkrožal Jeruzalem. Tako je poročilo evangelija popolnoma v soglasju s tem, da je bil Jezus križan zunaj mesta. To je še posebej dokazalo dejstvo, ko so odkrili sledove zidu, ki je tedaj obkrožal Jeruzalem. Če se romar potruži, da si prav dobro ogleda teren Kalvarije in odkriti zid, se bo prepričal, da o pristnosti tega kraja ni treba niti najmanj dvomiti.

Skalni griček Kalvarija ni bil visok ter se je od vzhodne strani polagoma dvigal proti zapadu, ter je potem strmo padel v dolinico. Jezus je prinesel svoj križ od vzhodne strani, ker grad Antonija, v katerem je imel Pilat svoj sodni dvor, je bil severovzhodno od Kalvarije. Pot od tam je šla nekoliko nizdol proti zapadu, nato nekaj metrov proti jugu, potem pa zopet na desno na zapadno stran, kjer se pot složno, toda vedno bolj strmo dviga proti Kalvariji.

Na tem skalnatem gričku, ki se je dvigal nad mestnim obzidjem, se je potem vršilo križanje. Ker je bil pa kraj skalnat, so morali jamice za križe vsekati v skalo. Pray na ta način se je mogla potem ohraniti jamičca Jezusovega križa, ki se je ohranila do današnjega dne ter se jo vidi na Kalvariji še danes. Niže doli na severozapadno stran je bil vrt Jožefa iz Arimateje, kjer je bil v oddaljenosti kakih 30 korakov od križanja nov v skalo vsekane grob katerega si je dal napraviti Jožef iz Arimateje, da bi tako počival bliže svetega mesta. Pravični in blagi Jožef, ki je bil tako pogumen, da je šel k Pilatu ter ga prosil za Jezusovo truplo, je potem prepustil ta svoj grob Jezusu. Na vzhodni strani križanja, v nekako ta-

ki razdalji kakor Jezusov grob, pa je bila stara cisterna ali zapuščen vodnjak. V to cisterno so po križanju vrgli vse tri križe: Jezusovega in pa obeh razbojnikov ter jih potem enostavno zasuli. Tam jih je potem našla sv. Helena.

Ker se je Jeruzalem pričel širiti proti severu, je že nekaj let po Jezusovi smrti prišla Kalvarija v mesto, toda ni pa ostala pozabljena, ker že prvi kristjani so čisto hodili na kraj Jezusove smrti ter se ondi spominjali božjega odrešenja. Dva kraja sta bila tedanjim kristjanom prav posebno draga: dvorana zadnje večerje in pa Kalvarija. Pa kakor so imeli kristjani od prvega početka sovražnike, prav tako jih je imela Kalvarija, kar je povsem umevno. Saj je bil ta kraj posebno neljub Judom in bil je neljub tudi poganskim Rimljanom, ki so gospodovali tudi nad Jeruzalemom. Rimski cesar Hadrijan (117-138), ki je bil velik sovražnik kristjanov, je ukazal skalo z božjim grobom zasuti, prostor okrog Kalvarije pa zravnati ter ondi napraviti trg. Da pa kristjane bolj osramoti ter jih odvrne od čiščenja tega kraja, da postaviti na Kalvariji tempelj boginji Veneri. Baš s tem dejanjem je pa Hadrijan najbolj izrazil pokazal na kraj križanja, ki je tako ostal vse do časa, ko je zasedel rimski prestol Konstantin, ki je v znamenju križa izvojeval zmago nad cesarjem Maksencijem in osvobodil kristjane. Z osvoboditvijo kristjanov je bila pa tudi osvobodena Kalvarija ter očiščena sramota, s katero jo je obdal Hadrijan.

Sonce svobode, ki je zasijalo osvobojenim kristjanom, je posijalo tudi na Kalvarijo. Cesarica sv. Helena, mati zmagovitega Konstantina, je dala odstraniti ruševine in pa navlako, ki je pokrivala sveti kraj in našli so Jezusov grob in Kalvarijo; vse v prvotni obliki. Po tem odkritju, ki je bil triumf zmagovitega krščanstva, so našli pa še Jezusov križ. Da se ta kraj primerno okraši, je dal cesar Konstantin postaviti veliko in veličastno svetišče cerkev, katere zidovje je ograjalo sveti prostor. Ta Konstantinova cerkev ali bazilika, ki je bila pozidana v letih 326-334, je stala vse do leta 614, ko so jo potem razdejali Perzijci. Od tedaj je bila še večkrat pozidana in zopet porušena. V prvi polovici 12. stoletja so pa cerkev Božjega groba obnovili križarji, ki so na kraju Konstantinove cerkve postavili novo, ki je ostala v glavnem do današnjega dne razen, da je bila potem nova streha in pa kupola, potem pa kapela, ki obdaja božji grob.

Vem, da bo pri tem čitatelj majal z glavo, češ, kako pa to, da je treba zdaj iti na Kalvarijo po stopnicah? Saj se vendar nikjer ne čita, da bi Kristus nesel svoj križ po kakih stopnicah. In pa božji grob? Saj je bil vendar vsekane v skalo, toraj v steno skale. Pa nam pripoveduješ, da je kakor kaka kapela sredi cerkve. Tudi jaz sem v tem oziru stavil dr. Aleksi razna vprašanja, ter ga vprašal glede lege božjega groba in Kalvarije, kar mi je na licu mesta prav rad pojasnil. (Dalje prihodnjič.)

IZ PRIMORJA

Trst. — 55-letni Kapič Alfred, knjigovez, je padel na tla in se težje ranil na čelu. Prepeljali so ga v trž. bolnišnico.

Trst. — V morje je padel 45-letni Karl Benčič, ko mu je prišlo nenadoma slabo na pomolu Bercaglieri. Iz vode so ga izvlekli finančni stražniki.

—Trst. — S kolesa je padel 18-letni Josip Trebičan, ko se je z veliko brizno vozil po ulici. Pri padcu je zadel z glavo ob pločnik in prenesli so ga v bolnišnico v težkem stanju.

Znamenje

o osveženju

5c

Kjerkoli vidite naš znani rdeči hladilec z napisom "Drink Coca-Cola" boste uživali *paizo*, ki osveži z ameriško najljubšo pijačo.

CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY

RProspect 0333

DNEVNE VESTI

Sovjetska Rusija "ljubi krvavo vojno"

Moskva, 3. maja. Te dni se je izjavil ruski vojni minister ali vojni komisar Vorosilov, da Rusija ni samo pripravljena za vojno, pač pa da ljubi vojno. V Moskvi se je vršila po Rdečem trgu okoli spomenika Lenina velika parada, in nad parado je brnelo kakih 600 sovjetskih vojnih zrakoplovov. Vorosilov je nadalje izjavil v svojem govoru, da kdorkoli se bo drznil prestopiti ruski prag, bo uničen. 50.000 vojakov se je udeležilo ogromne parade, na katero je zrl skoraj milijon ljudi. Parada se je vila sedem ur.

Bivši angleški kralj pride na razstavo

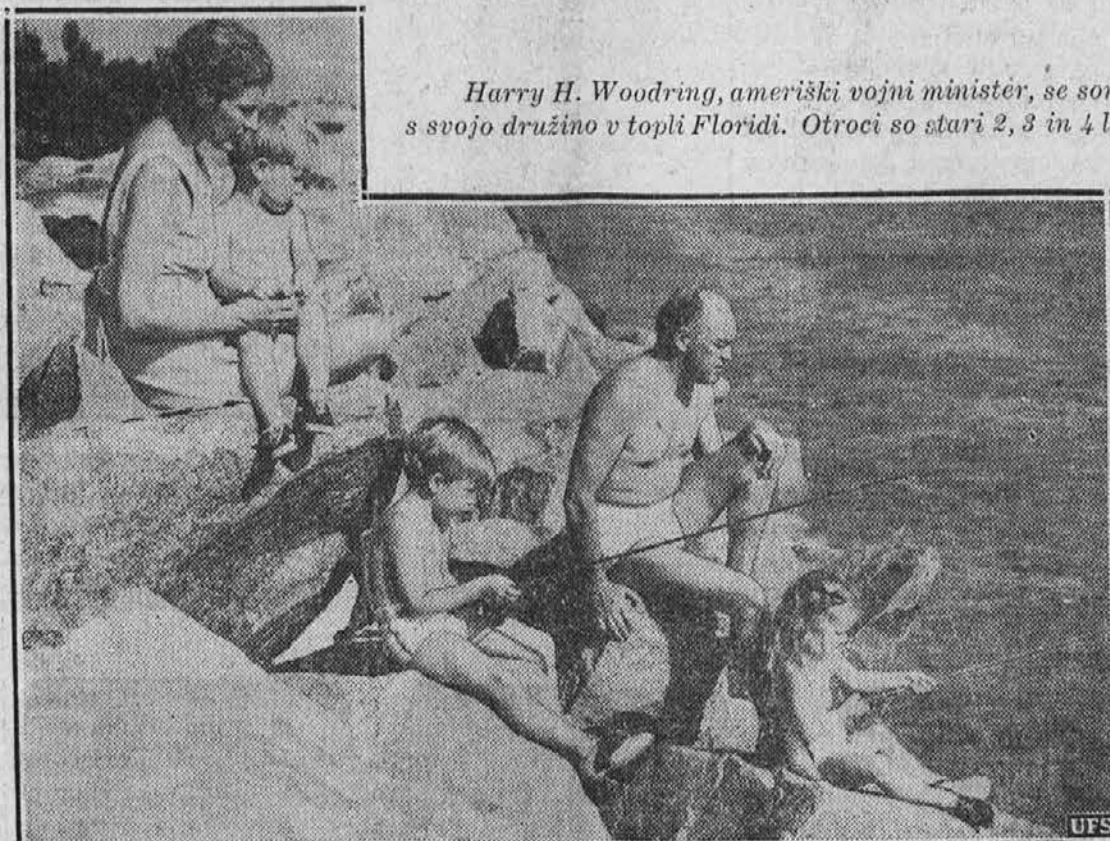
Paris, 3. maja. Vojvoda Windsor, bivši angleški kralj, in njegova soproga, bosta obiskala letos v jeseni newyorško svetovno razstavo. Mogoče prideta že avgusta meseca kot se poroča iz Pariza. Včeraj je obiskal bivšega angleškega kralja predsednikov sin James Roosevelt, ki se nahaja v Parizu. Ko se je poslovil od vojvode Windsor, je slednji rekel: Se kmalu vidiva v New Yorku.

Dijaki bodo morali plačati za požar

Lansing, Mich., 1. maja. Dijaki na državni univerzi v tem mestu bodo morali plačati za ogenj, ki je nastal v enem izmed poslopij univerze in ki je povzročil \$1000 škode. Ognjegasni načelnik je izjavil, da je bil ogenj podtaknjen, nakar je eden izmed dijakov priznal, da so dijaki zažgali poslopje. Ako dijaki ne plačajo povzročene škode, bodo izključeni.

Zopet večja zrakoplovna nesreča. Trije ubiti

Grenada, Miss., 3. maja. Tu je treščil ob tla zrakoplov Memphis Commercial Appeal in so bile v nesreči tri osebe ubite, med njimi John Crump, sin političnega državnega voditelja. Kaj je povzročilo nesrečo se ne ve, ker so bile vse tri osebe v zrakoplovu ubite.

Harry H. Woodring, ameriški vojni minister, se sonči s svojo družino v topli Floridi. Otroci so stari 2, 3 in 4 let.

Krsto z umrlim senatorjem James Hamilton Lewisom nesejo v kapitol v Washingtonu, kjer so se vršili obredi v navzočnosti predsednika Roosevelta. Pokopan je bil na Arlington pokopališču v Washingtonu. Senator je bil iz Illinois.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

Kalčev ponudi z ljubeznivim nasmeškom Bojanovskemu stol, sam pa pristopi k Fedori ter ji odvzame vezi.

Fedora skoči z zofe ter stopi z bliskajočimi očmi pred zdravnikom.

—Ali mi hočete vrniti prostost? — vzklikne ona.

—Prostost? — odgovori Kalčev in se porogljivo nasmeje.

—Zdi se, da se ne zavedate, kako ste bolani, madame. Drugače tudi ne more biti — vi ste zblazneli! — Kaj ne veste, da so vas pripeljali v norišnico, ker ste nevarni? Kako vas naj kot zdravnik, kot vreden zdravnik izpustim na prosto?

—Vse to je laž — zakliče Fedora — jaz sem ravno tako pametna, kot vi, gospod — človek sploh ne more biti bolj zdrav. Nisem bolana, vse razumem, kar se dogaja okrog mene, — vse si lahko razložim, ravno tako kot vi in vaši pomagači.

—Zdi se mi, da dobiva včasih napade besnosti! — reče Kalčev Bojanovskemu.

Ta prikimava glavo.

—Zapreti me torej hočete proti moji volji? — vpraša Fedora.

—Na vsak način, madame, blazni nimajo svoje volje.

Zakone bom poklicala na pomoč, čim pridem na prosto!

—To se vam ne bo posrečilo!

—Oh, nikar ne mislite, da me boste lahko zadržali! Našla bom pota in sredstva, da bom pobegnila. Potem pa gorje vam in vaši hiši.

—Če se vam tudi posreči, da pobegnete, vas bodo spet pripeljali nazaj. Z blaznimi pač postopamo kot z blaznimi.

—Sicer pa, madame — nadaljuje doktor Kalčev — bi bilo dobro, da se udate v svojo usodo. Če se boste dostojno obnašali bomo z vami boljše postopali — drugače bom prisiljen uporabiti sredstva, ki stojijo zdravnikom na razpolago.

—Prokleti — zamrmra Fedora — bedno orodje maščevanja — podkupljen si!

—Ze vidim, da bomo morali umiriti živce tej ženi — reče doktor Kalčev Bojanovskemu, — to moramo takoj storiti.

On se obrne k bolničarkam, ki sta že bili navajeni na take prizore.

—Slecite ji obleko! — zapove doktor Kalčev. — Odpeljite jo v kopalnico.

—V kopalnico? — vzklikne Fedora sluteča nekaj strašnega. Protestiram, da se silite, nimate pravice, silite me k čemurkoli!

Znamenje doktorja Kalčeva je zadostovalo, da sta se obe ženski vrgli na Fedoro in da sta jo kljub njenemu uporu odnesli iz sobe.

—Kaj bo sedaj? — vpraša Bojanovski.

—To boste takoj videli — odvrne Kalčev. — Prosim, sedite dokler ne bo vse pripravljeno za kopel.

Nato poseže pa škatlji za cigare ter ponudi svojemu gostu. Bojanovski vzame cigaro ter jo prižge.

—Nismo se še zmenili o plačilu — reče Bojanovski ter se nasloni v naslonjač — koliko zahtevat?

—Je že vse urejeno — odgovori Kalčev ponižno in vljudno.

—Kaj? Ali je mogoče že Bakunjin plačal?

—Mihajlo Bakunjin je zapovedal, da sprejemem to ženo v svoj zavod — odgovori doktor Kalčev — in to mi zadostuje. Moja dolžnost je, da sem pokoren gospodu Bakunjinu. Vem da vam je pripravila ta žena mnogo gorja, in da se hočete sedaj nad njo maščevati.

—Na celem svetu ne najdete pripravnejše hiše za to — tu naj spozna, da se pekel lahko doživi že na tem svetu.

—Vas smem nekaj vprašati, gospod kodtor? — vpraša Bojanovski.

—Prosim, prosim, odgovarjal vam bom.

Ali je v vaši norišnici še več takih kaznjencev, kot je ta žena, ki smo vam jo pripeljali? Mislim namreč osebe, ki so popolnoma zdrave, pa so kljub temu tukaj.

Doktor Kalčev izpuhne dim svoje cigare.

—To je pravzaprav moja tajnost, gospod, toda ker vem, da me ne boste izdali, vam priznam, da sprejemam sploh samo take "bolnike" in da je moj zavod ustanovljen samo za to.

—Če ima kdo sovražnika, katerega noče ubiti ali se ga na kak drug način rešiti, ga pošlje k meni. Če se hoče kdo nad kom maščevati, pokliče mene na pomoč.

—Kaj? Ali je mogoče? — vzklikne Bojanovski. — Kaj lahko obstoji tak zavod pred očmi ruske policije, sredi Rusije?

—Zakaj ne? — se nasmeje zdravnik. — Uradniki zaslužijo z mojo pomočjo velike svote. Ta norišnica pomeni za nje gotov dohodek. Če pa pride kdaj kak neumnež, ki hoče strogo pregledati mojo norišnico, ta najde v resnici par pravih norcev, ki prebivajo v čistih in lepih sobah in celicah. — Te prave norce pokazem potem temu človeku, tako da odide popolnoma zadovoljen iz mojega zavoda.

—Ali mnogo ljudi umre pri vas?

—Skoraj vsak dan umre kak bolnik, — odgovori zdravnik mrzlo. — Mi imamo posebno pokopališče.

—In mrljiški list? — vpraša Bojanovski. — Ali ga ne napišete po predpisih?

—Seveda! Toda ne pozabite, da sem jaz zdravnik. Sicer pa to ni nič čudnega, kajti, kar delam jaz v malem, to dela Rusija v velikem. Jaz zapiram ljudi v norišnico ter postopam z njimi kakor z norci. Rusija pa pošilja popolnoma nedolžne ljudi v Sibirijo ter postopa z njimi kakor z zločinci.

—Ali ni to isto? — Toda sedaj je čas, da gremo v kopalnico. Videli boste krasen prizor.

Nato vstaneta in zdravnik pelje Bojanovskega po ozkem hodniku, nato pa po železnih stopnicah v gornje nadstropje.

Tam odklene neka vrata in nato vstopita v majhno sobico, ki je bila popolnoma prazna.

Bojanovski se začudeno ogleda. Ni mogel razumeti, kaj naj tukaj vidi. Doktor Kalčev se zagonetno nasmeje ter stopi k nekemu zidu, pritisne s prstom na mal slonokoščen gumb, — in stena se takoj spusti.

—Stopite bližje ter pogledajte doli! reče doktor Kalčev.

Bojanovski pristopi in pogleda doli v neko sobo, ki se je spreminila v duplino. Na vseh straneh so se dvigale skalé in klisure.

—Kaj pomeeni to? — vpraša začudeno Bojanovski.

—Tako boste videli, — odvrne doktor Kalčev.

—To je moja kopalnica. Glejte, naša nimfa že prihaja.

Skozi obstranska vrata vstopi Fedora, ogrnjena je bila samo v tanko ogrinjalo.

Njeni krasni temni lasje so objemali njena prekrasna ramena. Fedora je še vedno bila ena izmed najlepših žen na svetu. Na njenem obrazu se je sedaj odražala groza in strahotno pričakovanje.

Obe bolničarki sta jo porinili v to čudno sobo. — Fedora je sedaj stala tam ter prekrizala roke na prsih.

—Kaj bo se sedaj zgodilo? — vpraša Bojanovski.

Kalčev molče pritisne s prstom na neki gumb.

Bojanovski zaskili nekako šumenje, žuborenje, ko pa bolje pogleda vidi, kako od vseh strani brizga voda.

V par trenutkih je dosegla voda Fedorina kolena. Bojanovski je videl, kako je drhtela.

Voda je bila ledenomrzla.

Ko je voda dosegla njene boke, one vzklikne:

—Dovolj, dovolj je! Ne morem več prenesti.

Toda doktor Kalčev se je mirno in neusmiljeno smehljal ter gledal, kako voda naglo raste.

Par trenutkov in že je bila Fedora vsa v vodi, videla so se same še njena bela okrogla ramena.

Zmanjkalo ji je tal pod nogama, začela je plavati.

—Utonila bom! zakriči Fedora. — Ali me hočete ubiti? Poskusite se popeti na kamenje, z obema rokama se mrzlično prižem, z obraza ji odseva smrtni strah, njene ustnice so obledele, zapre oči in glava ji klone na grudi.

Zdelo se je, da se je izčrpala. Toda voda je naglo naraščala, ter jo kmalu dosegla.

—Ne morem več, — zašepče Fedora, — moram umreti.

Nato izpusti kamen ter omah-

ne v vodo.

—V imenu božjem, doktor — vzklikne Bojanovski, — ali mi hočete umoriti mojo žrtev, že sedaj, ko sem jo komaj privedel? To ni moja želja.

—Še bo živela, — reče doktor Kalčev.

—V tistem trenutku pritisne zdravnik zopet na neki skrivno pero, in vsa voda izgine na mah.

Na dnu je ležala nezavestna Fedora.

Bolničarki sta zopet vstopili ter ogrinjali Fedoro v volneno ogrinjalo.

—Kaj rečete na to? — vpraša doktor Kalčev. — Kako se vam to dopade.

—Vi ste hudici, doktor, — odgovori Bojanovski. — Niti v peklu ne more biti hujših muk kot so te, ki ste mi jih sedaj pokazali.

—V peklu kaznujejo z ognjem, meni pa zadošča voda — odvrne malomarno doktor Kalčev. — Še več bom vam pokazal, čim se bova bolje spoznala.

—Na vsak način sva dosegla svoj namen, — nadaljuje on, — dama sedaj ve da se z menoj ne sme šaliti. Torej ste prepričani, da je pri meni v dobrih rokah.

—Prepričan sem o tem, doktor, — odvrne Bojanovski, — ničesar več nočem videti.

—Kdaj hočete zopet videti

Dr. Alan Roy Dafse, osebni zdravnik kanadskih petork, je bil v New Yorku sprejet v klub "svetnikov in grešnikov. Pri sprejemu je moral obleči uniformo, kot jo vidite na sliki.

Dr. Alan Roy Dafse, osebni zdravnik kanadskih petork, je bil v New Yorku sprejet v klub "svetnikov in grešnikov. Pri sprejemu je moral obleči uniformo, kot jo vidite na sliki.

svojo lepo varovanko? — vpraša doktor Kalčev.

—Kmalu bom zopet prišel, — reče Bojanovski, — toda na vsak način želim, da jo še naj-

dem živo.

—Živela bo, — odvrne zdravnik, — toda njena edina želja bo, da čimprej umre. (Dalje prihodnjic.)

Nemški častniki opazujejo manevre nemške zračne sile. Spredaj levo je Heinrich Himmler, načelnik nemške tajne policije.

Charles A. Lindbergh, slavní ameriški pilot, je stopil v ameriško armado in načeljuje zrakoplovnemu oddelku. Pet let je živel v Angliji.

Jos. Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljene z najboljšo postrežbo.

6502 ST. CLAIR AVENUE Tel.: ENdicott 6034
452 E. 152D STREET Tel.: KEnmore 2116

SEJA!

Klubovi člani, ki imajo karte ali ključke Kluba Slov. društ. doma, naj se udeležijo seje v petek 5. maja 1939 ob 7:30 zvečer.

Odbor.

BRAZIS BROS.

Made to Measure
CLOTHES
SUITS \$22.50
TOPCOATS
6905 Superior Ave.
6122 St. Clair Ave.
404 E. 156th St.

Frank Rich in Frank Klun
E. 61ST ST. GARAGE

Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd.

KENmore 2237-M
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAČRTOVNIH STAVB

Previdni in gospodarski
ljudje

vedno najprej pogledajo

OGLASE

Ameriški Domovini
in potem gredo kupovat k trgovcu, ki v tem listu
oglašuje.

Trgovci, zavedajte se nakupovalne moči slovenskega naroda in oglašujte svoje blago

AMERIŠKI DOMOVINI

Izplačalo se vam bo!